

Жоба туралы қысқаша ақпарат

Жоба аты	IRN AP19679105 "Қазақстан Республикасының "жасыл" экономикасын дамыту жағдайында ESG қаржы құралдарын трансформациялау" (0123PK00847)
Жоба өзектілігі	Жоба қаржы жүйесін дамыту парадигмасының жаңа ESG (environmental, social and governance) мақсатында "жасыл" қаржы құралдарының дамуын зерттеуге бағытталған. "Жасыл" қаржыландыру салыстырмалы түрде жаңа, сонымен қатар бүкіл әлемде қарқынды дамып келе жатқан бағыт болып табылады. 2021 жылы Президент Қ. Қ. Тоқаевтың тапсырмасы бойынша 2021-2025 жылдарға арналған "жасыл Қазақстан" ұлттық жобасы бекітілді. Мемлекет басшысы атап көрсеткен "жасыл экономиканы" дамыту жөніндегі басымдықтың маңыздылығы "жасыл" қаржы құралдары мен өнімдерін енгізуді көздейтін Тұрақты дамуға көшудің шұғыл қажеттілігіне байланысты.
Жоба мақсаты	Жасыл экономика проблемаларын жалпылау негізінде, оларды одан әрі практикалық іске асыру мақсатында ESG қаржы құралдарын ұйымдастырудың заманауи тұжырымдамасын әзірлеу. Зерттеу нәтижесі мүдделі қаржы институттарына ұсыныстар әзірледі, сондай-ақ ESG стратегиясы шеңберінде қаржы институттарының "жасыл" қаржыландыру қағидаттарын енгізу бойынша Жол картасын әзірледі көздейді.
Жоба міндеттері	<p>Жоба міндеттері:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тұрақты жасыл қаржыландырудың үздік әлемдік тәжірибелерін және ESG құралдарының жаһандық экономика мен қаржыға әсерін зерттеу. Бұл міндет ел ішінде де, шетелде де тәжірибе алмасу есебінен іске асырылады; - жасыл қаржы таксономиясын, жасыл қаржы құралдарының жіктеуішін әзірлеу, ESG тәуекелдерінің мәнін шолу бағасы, сондай-ақ ESG-қағидаттарына сәйкестік индикаторлары; - қаржы институттарының ESG тәуекелдерін төмендету бойынша іс-шаралар өткізу. ESG Тәуекелдерін басқару тетіктерін әзірлеу және қолданыстағы тәуекелдерді басқару жүйесіне интеграциялау. Кросс - факторлық модельдеуді қолдану - ESG тәуекелдерін азайту үшін; - бағдарламалық қамтамасыз ету өнімдерінің көмегімен және сарапшыларды тарту арқылы шартты VaR (CVaR) әдістемесін пайдалана отырып, ESG қаржыландырудың қаржы құралдарын дамыту мәселесіне сандық және сапалық зерттеулер жүргізу және жүйелеу; - отандық жасыл қаржыландыру нарығын дамытудың Жол картасын және ESG қаржыландыру қағидаттарын енгізу бойынша қаржы институттары мен бизнес үшін ұсынымдарды дайындау және іске асыру; - PlayMarket платформасында орналастырылатын "жасыл қаржы" мобильді қосымшасын әзірлеу арқылы қаржылық сауаттылықты қалыптастыру және халыққа "жасыл" мәдениетті жеткізу. Мобильді қосымшаны қосымшаның

	<p>қосымша мүмкіндіктеріне ақылы қол жеткізу арқылы коммерцияландыруға болады;</p> <p>- ғылыми жобаның нәтижелері ҚР ҒЖБМ Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынған журналдарда және Scopus және Web of Science халықаралық базаларында индекстелетін журналдарда жарияланатын болады.</p>
<p>Күтілетін және қол жеткізілген нәтижелер</p>	<p>Жобаны іске асыру барысында зерттеудің барлық қорытындылары мен ұсынымдарын қамтитын ҚР-да "жасыл" қаржыландыруды дамытудың Жол картасын әзірлеу жоспарлануда. Практикалық маңыздылығы барлық стейкхолдерлердің: мемлекеттік органдардың, АХҚО жасыл қаржы орталығының, қаржы институттары мен бизнестің зерттеу нәтижелерін қолдануында жатыр. Өзекті ESG-күн тәртібі барлық ұйымдардың қызметіне орнықты даму қағидаттарын дереу енгізуді талап етеді. Атап айтқанда, қаржы институттарының (мысалы, коммерциялық банктер) жаңа "жасыл" құралдарды енгізу жөніндегі ұсыныстары, сондай-ақ бизнеске тұрақты даму моделіне көшу жөніндегі ұсынымдар коммерцияландырылуы мүмкін.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дереккөздерге шолу жүргізу, шетелдік ResearchGate, SpringerLink, ScienceDirect.com, Scopus.com базалары сұрыпталады. "Жасыл" экономика және қаржыландыру саласындағы шетелдік рейтингтер. 2. Халықаралық базаларды, халықаралық конференциялардың мақалаларын және осы мәселемен айналысатын жетекші университеттердің ғылыми еңбектерін зерделеуді ескере отырып, Қазақстан жағдайында "Жасыл экономика", "жасыл қаржы", "ESG құралдары" ұғымдарының дәлелді және нақтыланған түсіндірмесін қалыптастыру. 3. Жасыл қаржы таксономиясының базасын әзірлеу, тәуекелдердің ESG және қаржы құралдарының ESG ағымдағы жағдайын бағалау және талдау. 4. Біздің отандық нарыққа бейімделу әрекетінің алгоритмін қалыптастыру үшін халықаралық тәжірибені пайдалана отырып, "жасыл" қаржыландыру кейстерінің үздік практикасын айқындау. 5. Қазақстандық қаржы институттарының ерекшеліктерін ескере отырып, осы проблема бойынша модельдеуді және қолданыстағы модельдерді модификациялауды зерделей отырып, ESG тәуекелдерін айқындау және төмендету үшін модификацияланған кросс-факторлық модельді әзірлеу. 6. Шартты VaR (CVaR) әдісін қолдана отырып, корреляциялық талдауды қалыптастыру. 7. Форсайт моделін әзірлеу әлеуметтік және экологиялық ESG парадигмасын интеграциялау үшін қажетті қаржылық қызметтердің негізгі нысандарының құралдарын жасыл қаржы институты мен ESG қалыптастырудың негізгі пункттерін іске асыру жөніндегі жол картасы; 8. PlayMarket платформасында "жасыл қаржы" мобильді қосымшасын қалыптастыру, болашақта мобильді қосымшаны коммерцияландыруға болады. Мобильді қосымша қаржылық

	<p>сауаттылық дағдыларын қалыптастырудың және ESG факторларын шешім қабылдау алгоритміне біріктірудің маңызды құралы болып табылады.</p> <p>9. ҚР ҒЖБМ Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті ғылыми мақалаларына, бір монографияға, Scopus базасында citesscore бойынша кемінде 35 процентилі бар рецензияланатын ғылыми басылымдағы мақалаларға және ғылыми жобаны іске асыру кезеңінде (күнтізбелік кестеге сәйкес) басқа да ғылыми еңбектерге жеті авторлық куәлік алу.</p> <p>10. Халықаралық ғылыми-практикалық конференция өткізу және конференция нәтижелері бойынша ғылыми еңбектер жинағын шығару</p> <p>11. Ғылыми жобаны іске асыру кезеңі ішінде (күнтізбелік кестеге сәйкес) ҚР ҒЖБМ Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынған рецензияланатын шетелдік және (немесе)отандық басылымдарда төрт мақаланы немесе шолуды жариялау</p> <p>12. Жоба бойынша жұмыс барысында Scopus базасында citesscore бойынша кемінде 35 процентилі бар рецензияланатын ғылыми басылымда екі мақала жариялау немесе шолу (күнтізбелік кестеге сәйкес)</p> <p>13. "Жасыл экономиканың орнықты дамуының қаржы құралдары" монографиясын жариялау және басып шығару</p>
<p>Зерттеу тобы мүшелерінің аты-жөні, идентификаторлары (Scopus Author ID, Researcher ID, ORCID, бар болса) және сәйкес профильдерге сілтемелер</p>	<p>1. Нурмагамбетова Ажар Зейнуллаевна, жоғары, э.ғ.к., PhD, қауымдастырылған профессор, ҚазҰУ, Экономика және бизнес жоғары мектебі, Қаржы және есеп кафедрасы меңгерушісі, Хирш индексі - 4, ResearcherID-Aaj-9215-2020, ENCID - 0000-0001-9142-4420, Scopus Author ID - https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55969805200</p> <p>2. Нургалиева Алия Мияжденовна, жоғары, э.ғ.к., PhD, қауымдастырылған профессор, Нархоз университеті, Экономика және менеджмент мектебі, Хирш индексі - 5, Researcher ID - Y-2788-2018, ORCID - 0000-0001-6044-6926, Scopus Author id - https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55933494600</p> <p>3. Курбанова Карлыгаш Абдуллаевна, жоғары, "Қаржы" мамандығының 2 курс докторанты, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Экономика және бизнес жоғары мектебі, докторант, Хирш индексі - 2, ResearcherID - ACM-3961-2022, ORCID - 0000-0003-3380-0488, Scopus Author ID - https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216615492</p> <p>1. Биржанова Айгерим Биржановна, жоғары, "Қаржы" мамандығының 3 курс докторанты, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Экономика және бизнес жоғары мектебі, докторант, ORCID - 0000-0002-4643-6032, ResearcherID-Abw-0760-2022</p>
<p>Жарияланымдар тізімі (URL, DOI көрсетілген)</p>	
<p>Патент туралы ақпарат</p>	<p>-</p>